

Ὁ Γεώργιος ἔπαυε τότε τὴν ἀγανάκτησίν του, ἐστῆλθεν εἰς τὸ κενὸν τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς νὰ συνέλεγεν ἰδέας, κ' αἰφνης ἀπήντα μὲ τὸ ἀφηρημένον ὕψος ἰδανιστοῦ:

— Τί κι' ἂν τὴν κλέψω! — μήπως θὰ κλέψω καὶ τὴν καρδιά της...

Ὁ Βρανᾶς ἤδη ἀνεκουφίζετο μεγάλως, ἀκούων τὰς κατηγορίας τῶν συναδέλφων του ἐναντίον τῆς οἰκογενείας Στριμμένου. Πολλὰς ἐκ τούτων εὗρισκεν ἀνυποστάτους, τινὰς ἀδίκους, ἄλλας μωράς. Δὲν εἶχεν ὅμως ποτὲ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ ἐλέγξῃ τοὺς συκοφάντας, νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς ἀδικουμένους. Ὅχι· ἄφινε τούναντίον νὰ λέγουν ὅ τι θέλουν. Ἡῦχετο ἐνδομύχως νὰ γίνωνται πιστευτὰ καὶ κάποτε συνέτεινε πρὸς τοῦτο, περιβάλλων διὰ μειδιάματος ἐλαφροῦ ἢ καγχασμοῦ παραδόξου τὰς καταγγελίας, οἷονεῖ ἐπισημοποιῶν κ' ἐπικυρώνων αὐτάς. Ἄ! ἡ δυσφημία τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀνθῆς ἦτο ἀπόλαυσις γλυκεῖα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νεανίου. Τὴν ἐπεζῆτει πανταχοῦ εἰς τὰ οἶνοπωλεῖα καὶ τὰ μαγειρεῖα, εἰς τὰς αὐλείους συναθροίσεις τῶν γυναικῶν καὶ εἰς τῶν γραϊδιῶν τοὺς φλυάρους ὁμίλους...

Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐσύχναζε περισσότερον ἤδη καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Παντελῆ Καινούριου. Ὁ Δημήτρης καὶ πρὶν ἀκόμη, ἐκάλει συχνὰ τὸν φίλον του εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν εἰς γεῦμα ἢ δεῖπνον ἀλλὰ σπανίως ὁ Γεώργιος ὑπεχώρει εἰς τὰς προσκλήσεις αὐτάς τοῦ φίλου του. Ἀφ' οὗτου μάλιστα παρεπονέθη εἰς αὐτὸν ἡ Ἀνθὴ καὶ ἐνόησεν ὁ νεανίας ὅτι ἡ λυγερὴ ἐζηλοτύπει καὶ ὑπωπετεύετο τὴν Βασιλικὴν, ἔπαυσεν ἐντελῶς νὰ συχνάζῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Δὲν ἤθελεν αὐτὸς νὰ λυπησῇ τὴν ἀγάπην του... Ἐπειτα, νὰ εἰπῇ κανεὶς τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶχε καὶ ἄδικον ἡ Ἀνθὴ. Ἐκείνη ἡ Βασιλικὴ μόλις φανῇ εἰς τὴν θύραν τὸν κυττάζῃ κατὰμματα μ' ἐκεῖνα τὰ παιγνιδιάρικα καὶ καστανὰ μάλιστα τῆς ὥς νὰ τοῦ λέγῃ: «Ἀγάπα με! ἀγάπα με!...» Ἀλλὰ δὲν ἤξευρε λοιπὸν αὐτὴ ὅτι ὁ νέος ἀγαπᾷ ἄλλαν; Καὶ τάχα σοὺ κάνει καὶ τὴν εὐμορφὴν — τ' ἄχουρα!

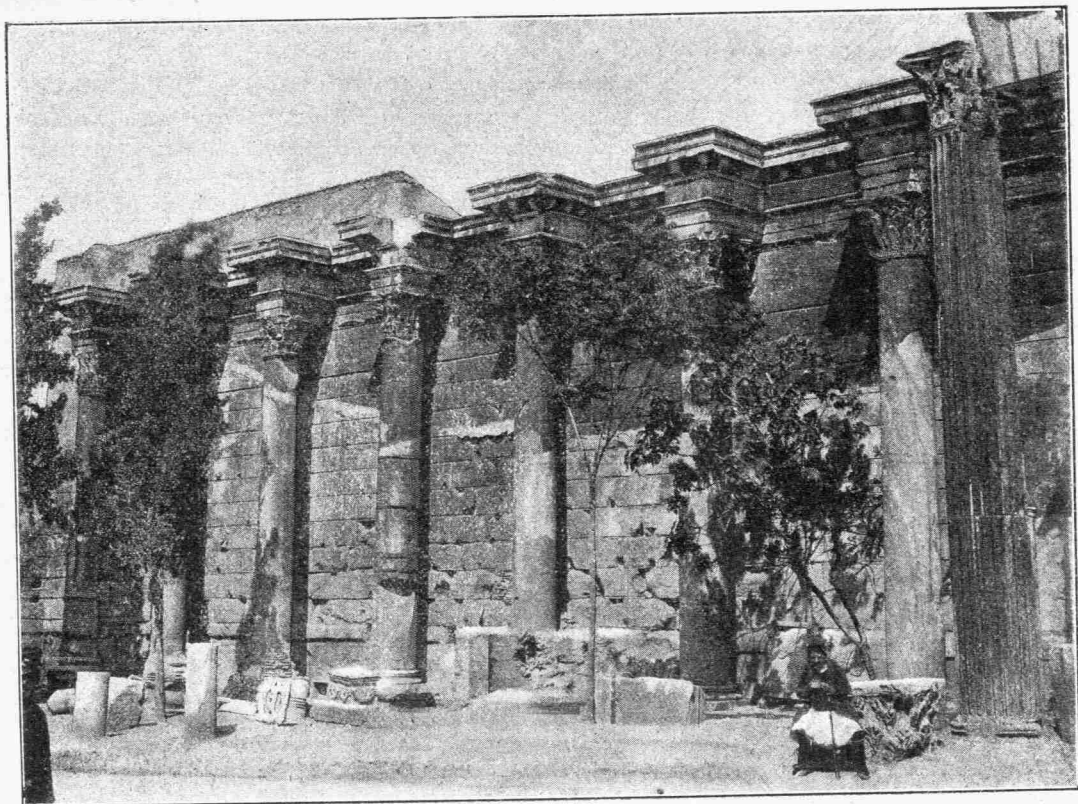
Τόρα ὅμως ὅτε τὰ ἐμπόδια αὐτὰ ἔλειψαν, ὁ Βρανᾶς ἐσκέπτετο ὅτι δὲν εἶχε λόγον νὰ δυσареστῇ τὸν φίλον του. Ἐπειτα, ἀδελφέ, ποῦ νὰ ὑπάγῃ νὰ σκοτώσῃ τὸν καιρὸν του κανεὶς; Νὰ καθῆσθαι εἰς τὸν οἰκίσκον του· εἰ, αὐτὴ ἡ ἀναθεματισμένη τὸν ἔκαμε νὰ εὕρισκῃ ἀνυπόφορον τὴν πτωχὴν του μητέρα, ἄνοστον τὴν οἰκιακὴν ἐστίαν. Νὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς ἀδελφῆς του — μικρομάννα ἡ δόλια, τὸ ἓνα παιδί κλαίει ἐδῶ, τ' ἄλλο φωνάζει ἐκεῖ, ὥστε φεύγει εὐθὺς μόλις

φθάσῃ. Ἡ δουλειὰ εἶνε καλὴ, τὸ κρασί καλλίτερον καὶ ἡ συντροφιά τοῦ Καινούριου ἀκόμη καλλιτέρα. Βλέπει τριγύρω του μορφὰς γελαστας, ἀφελεῖς αἱ ὅποιαί τὸν ἀπενίζουσιν ὡς ἀδελφόν. Εὕρισκει μητρικὰς φροντίδας ἐκ μέρους τῆς οἰκοδεσποίνης, πατρικὴν στοργὴν παρὰ τοῦ Παντελῆ, ὥστε νομίζει ὅτι εἶνε μέσῳ ἰδικῆς του οἰκογενείας...

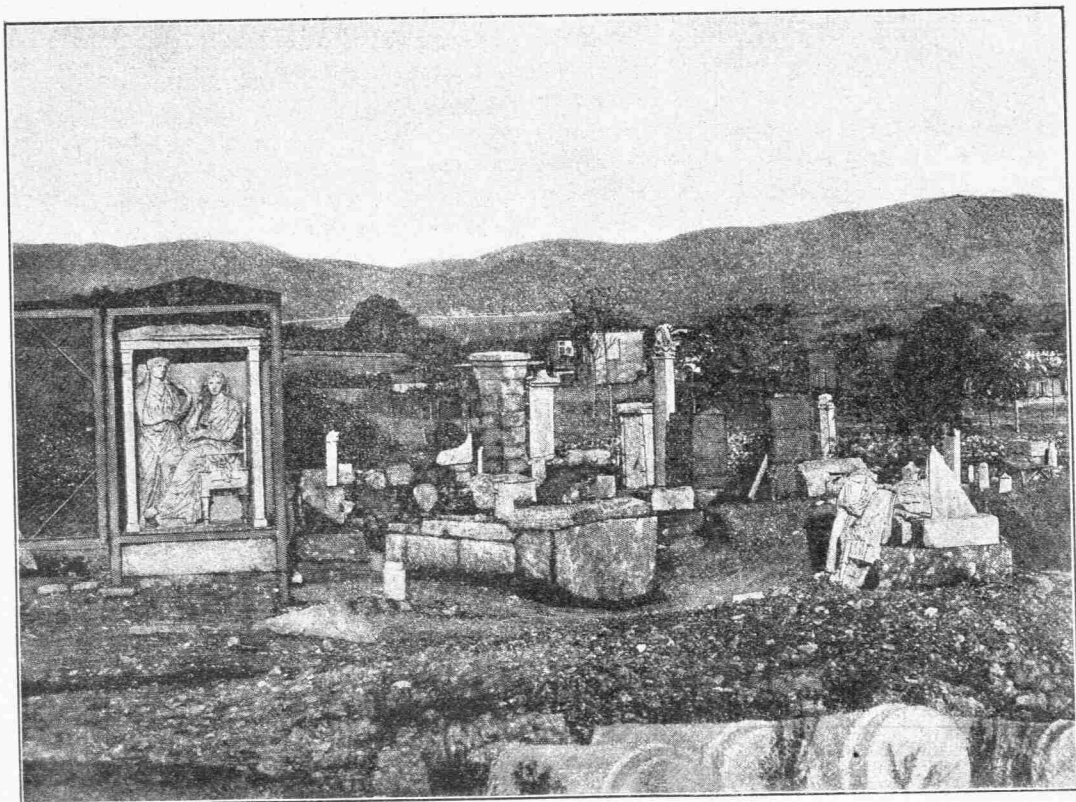
Καὶ ἦτο τῷ ὄντι ὁ Βρανᾶς, ἦτο ἐκεῖ μέσῳ ἰδικῆς του οἰκογενείας. Δὲν τὸ κατενόει ἀκόμη εὐκρινῶς· ἀλλ' ἡ καρδιά του τῷ ὑπεδείκνυνεν ὅτι ἐκεῖ ἦτο ἡ ἀληθὴς θέσις του καὶ ὅτι πρὶν εἶχε παρεκτραπῇ τῆς ὁδοῦ, ὡς ὁδοιπόρος βαινὼν εἰς ξένον καὶ ἄγνωστον τόπον. Μόλις εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν ἐλθισμόναι τὸ πάθημά του. Ὡμίλει ἐλευθέρως, ἐγέλα, ἡστέιζετο καὶ μόλις ποιά τις ἀπόχρωσις μελαγχολίας ἐθάρυνεν ἀκόμη τὴν ψυχὴν του. Ἀλλὰ δὲν ἦτο πραγματικὴ μελαγχολία τοῦτο· ἦτο ἡ ἐντύπωσις αὐτῆς παρελθούσης. Ὁ ἀχθοφόρος καὶ μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τοῦ φορτίου φέρει ἀκόμη ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν ιδέαν τοῦ βάρους αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον αὐτὸ τὸ βάρος. Ἀρκεῖ νὰ τινάξῃ δύο τρεῖς φορὰς τοὺς ὤμους, ν' ἀνακλαδισθῇ ὀλίγον καὶ ἡ κούρασιν εὐθὺς λησμονεῖται. Τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ ἐπιμένουσα ἀκόμη κατὰθλιψις τοῦ Βρανᾶ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν παρέβλεπε μέσῳ τῆς οἰκογενειακῆς ἐκείνης ἀπλότητος τῆς οἰκίας Καινούριου. Καὶ ὅταν ἀπεμακρύνετο αὐτῆς ἤρχιζε δειλὰ δειλὰ νὰ συλλογίζεται μετὰ τινος ἡδέας φρικιάσεως, ὅτι ἡ Βασιλικὴ ἦτο πολὺ εὐμορφὴ κόρη, καὶ ὅτι τὸν ἐβλέπε συμπαθῶς μὲ τὰ καστανά, τὰ παιγνιδιάρικα μάτια της...

Ἡ τοιαύτη τοῦ Βρανᾶ μεταβολὴ δὲν διέλαθε κανένα τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ Καινούριου. Οὔτε τοὺς γείτονας ὅμως, οὔτε τοὺς λοιποὺς χωρικοὺς διέλαθε, κατὰ τὰς ιδέας τῶν ὁποίων δύο πράγματα δὲν κρύπτονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους — ὁ βῆξ καὶ ὁ ἔρω. Ἦρχισε νὰ διαδίδεται εἰς τὴν κομῶπολιν, — ψιθυριστὰ ψιθυριστὰ πάντοτε, διότι ἐδῶ ὑπῆρχε τις, ὅστις ἡδύνατο εὐθὺς νὰ ἐπιβάλῃ σιωπὴν διὰ τοῦ γρόνθου του — ὅτι ἦτο τετελεσμένον γεγονός, τὸ συνοικέσιον τοῦ νέου καὶ τῆς Βασιλικῆς. Δὲν ἠκούσθη τίποτε ἀκόμη ἐπισήμως εἶνε ἀληθές· ἀλλὰ... Καὶ αὐτὸ τὸ «ἀλλὰ» ἐνέκλειεν ὅλας τὰς εἰκασίας καὶ ὅλα τὰ ἔλματα τῆς διαβολεμένης φαντασίας τῶν γυναικῶν τῆς κομῶπόλεως.

Τοῦτο ὅμως οὐδένα τῶν ἐνδιαφερομένων ἐστενοχώρει. Ὁ Γεώργιος ἦτο ἀπερροφημένος ὅλος ὑπὸ τῆς νέας φάσεως τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων του ὡς ταξειδιώτης ὑπὸ τὰς θελκτικὰς ἐναλλαγὰς νέου ὁρίζοντος. Ὁ Δημήτρης

ΣΤΟΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
[Ἐκ φωτογραφίας τῶν Ἀδελφῶν Ρομαλίδου]

Ο ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ
[Ἐκ φωτογραφίας Π. Μωραΐτου]

ἐσκέπτετο ἐν ἀγνόητι αἰσθημάτων ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἐκάλει ἕνα τοιοῦτον φίλον μὲ τ' ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ. Αἱ δύο γυναῖκες, μήτηρ καὶ θυγάτηρ, κατ' ἰδίαν ἐκάστη ἐφρόντιζον πῶς νὰ ῥίπτουν λάδι εἰς τὴν φωτιάν, ὃ δὲ Καινούριος αὐτόχρονα ἐθρίαμβευσεν.

«Α! ὁ λαμπρὸς πατὴρ ἀνέμενε πρὸ τόσοῦ χρόνου αὐτὴν τὴν στιγμὴν! Ὁ ἐλαφρὸς, ὁ εὐτραπέλος χαρακτήρ του ἐσταμάτα ἁποτε σκεπτικὸς πρὸ τοῦ μέλλοντος τῆς Βασιλικῆς του, ὡς χρεωφειλέτης πρὸ βαρέος συναλλάγματος. Καὶ εἶχε καὶ ἄλλα συναλλάγματα ὁ Παντελῆς, τὰς πέντε ἄλλας θυγατέρας του· ἀλλ' ἡ Βασιλικὴ ἦτο τὸ μόνον ληξιπρόθεσμον ἐπὶ τοῦ παρόντος. Δεκαεννέα ἐτῶν κορίτσι, ἀδελφέ!... Καὶ συνεφώνει μετὰ τῆς συμβίβης του ὅτι ὁ Βρανᾶς ἦτο καταλληλότατος γαμβρὸς καὶ ἦτο πρόθυμος ὁ Παντελῆς νὰ κάμῃ δι' αὐτὸν καὶ τινα θυσίαν.

Ὁ Παντελῆς Καινούριος δὲν ἦτο πλούσιος βεβαίως, ἦτο ὅμως εὐκατάστατος. Πρῶτος αὐτὸς συνέλαβε τὴν ιδέαν νὰ συστήσῃ μέγαν φούρνον ἐν τῇ κωμοπόλει, νὰ ἐξάγῃ ἄρτον διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ νὰ ψήνῃ τοὺς ἄρτους τῶν κατοίκων· ἐνῷ πρὶν ἐκάστη οἰκογένεια εἶχε καὶ ἴδιον φούρνον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς. Τοῦτο ἐθεώρει ὡς κατόρθωμα ἡρωικὸν ὁ χονδροκέφαλος χωρικός, ἐξανάπτον τὸν ἐγωϊσμὸν του ὥστε νὰ λέγῃ πολ-
λακίς εἰς τοὺς συντοπίτας του:

— Μωρέ, ἤσαστε ζωντόβολα κ' ἐγὼ σὰς ἐπολίτεψα!..

Δι' αὐτοῦ ὅμως τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ του μέσου ὁ Παντελῆς Καινούριος συνέπηξε παγίαν καὶ καλὴν περιουσίαν. Ἦδη ἀφίσσας εἰς τὸ πόδι του τὸν δευτερότοκον υἱὸν του, τὸν δὲ Δημήτηρην ἀπασχολῶν μὲ τὸ κάρρον, περιήρχετο αὐτὸς τὰ οἰνοπωλεῖα ὅπου ἐτρόχιζε μετ' ἄλλων συνομιλικῶν τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν νοῦν εἰς διαφόρους διηγήσεις. «Ἀλφα-μαγκὸ βῆτα-ξερὸ, καρακαζέλια, νιουλαμάδες... γιόμισ' τὰ ποτήρια νὰ τ' ἀδειάσω ἐγὼ!» Ἐν τῇ οἰνοβρέκτῳ ὅμως αὐτῇ του χαριτολογίᾳ δὲν ἐλησμόνει ὁ Καινούριος νὰ παρεμβάλλῃ ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια διὰ τὸν Βρανᾶν: «Δουλευταῖς μιὰ φορὰ!.. ἀγαθὴ ψυχὴ!» Καὶ ἂν συνέπιπτε νὰ διέρχεται τοῦ οἰνοπωλείου οὗτος μὲ ἄλλους καρραγωγεῖς ἐκόπτετο διὰ νὰ τοὺς φέρῃ καὶ τοὺς κεράσῃ:

— Γιωργάκη, ἔλα... ἀπόλιγο!...

Καὶ ἐκάμμε τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν μυστικῶς, ὑποψιθυρίζων καθ' ἑαυτὸν «ξέρ' ἡ ἀλποῦ...»

Ὅ,τι ἐσκότιζε τὰς ἐλπίδας αὐτὰς τῆς πολυξερῆς ἀλποῦς ἦτο ἡ σχέσις τοῦ Βρανᾶ μετὰ τῆς Ἀνθῆς. Τώρα ὅμως μετὰ τὴν ἀπότομον λύσιν τοῦ ἔρωτος ἐκείνου καὶ τῆς νέας στάσεως τῶν διαθέσεων τοῦ Γεωργίου, ὁ ὀρίζων πάλιν ἠθρίασε πρὸ τῶν σκέψεων τοῦ φούρνου καὶ αἱ ἐλπίδες του ἀνέτειλαν ὑπὲρ ποτε λαμπρότεραι.

Δὲν παρέλειπεν ἤδη στιγμὴν νὰ μὴ κολακεύῃ τὸν ἐγωϊσμὸν τοῦ νεαροῦ καρραγωγέως κατακρίνων τὸν Στριμμένον διὰ βαναύσων φρασῶν ὅτι παρεγνώρισε τοιοῦτον γαμβρὸν, τὸν ὁποῖον τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι πατέρες τὸν ἐπερίμενον παρακλητικοί.

Οὕτως ἦλθεν ὁ αὐγουστος. Ὁ μὲν αὐτὸς καθ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη θεωρεῖται ὁ καθ' αὐτὸ μὲν τῆς ἐργασίας, ὁ τροφοδοτῶν τοὺς ἄλλους ἑνδεκαμῆνας τοῦ ἔτους. Τὸν αὐγουστον γίνεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀλληγορικῆς παραστάσεως τοῦ Ἀντικίου, ἀπτομένου τῆς πλουτοδοτείας μητρὸς καὶ ἀντλοῦντος νέας ἐξ αὐτῆς δυνάμεις. Οἱ χωρικοὶ τῷ ὄντι ἀντλοῦν νέας δυνάμεις διὰ νὰ συνεργίσουν καὶ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου τὸν πολύμοχθον. Ἄλλος ἐδῶ θημωνιάζει τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθήν του, ἄλλος ἐκεῖ συλλέγει τοὺς καρπούς τῶν δένδρων του, ἄλλος παρέκει ἀπλώνει τὴν σταφίδα του. Ὁ ἔμπορος δὲν κύπτει πλέον εἰς τὰ κατὰστικὰ του, οὔτε ὁ τοκιστὴς εἰς τὰς προσθαφαίσεις του. Ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι πάσης τάξεως καὶ παντὸς φύλου, σπεύδουν εἰς τὴν ἐξοχὴν ν' ἀπολαύσουν τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων των καὶ ν' ἀρυσθῶσιν ἐλπίδας.

Καὶ οἱ καρραγωγεῖς; «Α! δι' αὐτοὺς πρὸ πάντων ἐσήμανεν ἡ ὥρα τῆς ἐνεργείας. Εἰς τὰς τάξεις των ἐπέρχεται κατὰ τὸν αὐγουστον ἡ αὐτὴ ἀτάξια καὶ σύγχυσις, ἥτις παρατηρεῖται εἰς τοὺς μύρμηκας κατὰ τὰ πρωτοβρόχια. Ὅλα τὰ κάρρα καὶ αὐτὰ τὰ σεσαθρωμένα καὶ ἀπερριμμένα ὡς ἄχρηστα πισσαλείφονται καὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν. Ὅλοι οἱ ἵπποι καὶ αὐτοὶ οἱ γεγηρακότες, οἱ ἀδύνατοι, οἱ ἡμίτυφοι, οἱ διερχόμενοι ἐν ἄσθματι ἐπωδῶν τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου των, ζευγνύονται καὶ φορτώνονται καὶ κινούνται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· ὅλοι οἱ καρραγωγεῖς καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πρὸ τριακονταετίας ὀδηγήσαντες κάρρον, ἐπανέρχονται εἰς τὰς τάξεις των καὶ ἄλλοι νέοι χειροτονοῦνται ἐκ τοῦ προχείρου καὶ πυκνώνουν τὴν φαλαγγα. Καὶ τότε δύναται κανεὶς νὰ ἀναμετρήσῃ τὴν δύναμιν αὐτῶν, νὰ καταλάβῃ τὴν παντοκρατορίαν των...

— Παιδιά, τὰ σακκιά σας καὶ 'ς τοῦ Καζνέσι!...

— Παιδιά 'ς τὴν Μανωλαδα!...

— Ἐσεῖς 'ς τὰ Λαστέικα!...

— Ἐσεῖς 'ς τοῦ Μπουχιώτη!...

Οἱ ἀτυχεῖς σταφιδέμποροι τὰ ἔχουν χαμένα. Τὰ τηλεγραφήματα ἐρχονται σωρηδόν: «Στείλατε σταφίδα!... Φορτώσατε!... Ἀγοράσατε...» βραχέα καὶ ἐπιτακτικὰ ὡς στρατιωτικὰ παραγγέλματα. Καὶ αὐτοὶ σπεύδουν, ζυγίζουν, ἐκδίδουν σμειώσεις, κόπτουν τιμὰς, ἱππεύουν καὶ τρέχουν, τρέχοντες ἐπιθεωροῦν, ἐπιθεωροῦντες

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

ἀγοράζουν καὶ χαράσσουν διὰ μολυβδίδος εἰς τὰ φύλλα τῶν σημειωματαρίων τῶν γιγαντιαίας στίβας ἀριθμῶν. Καὶ οἱ καρραγωγεῖς φωνάζουν, ἰδρώνουν, φορτώνονται, τύπτουν τοὺς ἵππους τῶν κ' ἐκσφενδονίζονται εἰς τὰ ὀρεινότερα χωρία τῆς ἐπαρχίας μέχρι τῶν ἐπινείων αὐτῆς. Μόνη τροφή των καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα εἶνε ὁ ξηρὸς ἄρτος καὶ ὁ θρυμματώδης τυρὸς ἢ αἱ ἰσχναὶ ἐλαταὶ τοῦ ταχαρίου των. Μόνος των ὕπνος ὁ διακεκομμένος καὶ ἀνήσυχος, ὃν ὑποκλῆπτουν ἐπὶ τῶν σακκίων, ἐνῶ τὸ κάρρον φέρεται διὰ τῶν πετρῶν καὶ τῶν τριβῶν καὶ μόνη των ἀπόλαυσις ὅταν κόπτουν διὰ τοῦ μαχαίριου γραμμὰς ἐπὶ τοῦ κοντοῦ τοῦ μαστιγίου των.

Καὶ ὁ Βρανᾶς καὶ ὁ Δημήτρης συμμετέσχον τοῦ ἐργώδους ἐκείνου πυρετοῦ. Ἦνωμένοι μὲ πέντε ἄλλους συναδέλφους των εἰργάζοντο ἀκούραστοι ἡμέραν καὶ νύκτα, σπανίως ἐρχόμενοι εἰς τὴν κωμόπολιν. Ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ἐκ τούτου ὅτι ἐν τῇ ζάλῃ καὶ τῷ θορύβῳ τῆς ἐργασίας ὁ Βρανᾶς ἐλησμονεῖ τὸ νέον του πάθος· ἐν τῇ διψῇ τοῦ κέρδους ἀπεκοίμιζε τῆς καρδίας του τὰ αἰσθήματα, ὅπως ὁ Γαλαξειδιώτης ἐκεῖνος τοῦ ἀνεκδότου, ὅστις ἐπὶ τῇ εἰδήσει ὅτι ὁ λησταντάρτης Παπα-Κώστας ἤρχετο νὰ πατήσῃ τὴν πόλιν, ἔφευγεν ἐν τρόμφῳ, φωνῶν πρὸς τὴν μνηστὴν του:—Ἐχε γειά, Χρυσούλα... δὲν εἶν' καιρὸς γι' ἀγάπαις!... Δὲν ἦτο ὁμοῦ τοῦτο ἀληθές. Διὰ τὸν Βρανᾶν παντῶ καὶ πάντοτε ἦτο καιρὸς δι' ἀγάπαις. Ὅσακις ἐπρόκειτο νὰ φράξῃ ὀπὴν τινα τοῦ σακκίου, ἢ τυχὸν κατὰ τὴν φόρτωσιν ἐσχιζέτο που τὸ ἐνδυμᾶ του καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ βραφθῇ, ἐνεθυμεῖτο εὐθὺς τὴν πρόθυμον ἐργατικότητα τῆς Βασιλικῆς. Ἐπὶ πῶς θὰ τὸ ἐρραπειν αὐτὴ χαρούμενη, μὲ τὰ μασουρωτὰ δάκτυλά της!... Συνέκρινε πολ- λάκις εἰς τοὺς δρόμους τὰς ἀπαντωμένους νεάνιδας πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν εὗρισκε πάντοτε ὑπερέχουσιν. Κ' ἐνίοτε μέσῳ τοῦ σωροῦ τῶν σάκκων καὶ τοῦ πυκνοῦ συμπλέγματος τῶν ἀκτίων τῶν τροχῶν, ἐνόμιζεν ὅτι διέκρινε μίαν γελαστὴν ξανθόμαλλον μορφήν ἣτις τὸν ἐβλεπε πονηρῶς ὡς νὰ τῷ ἔλεγε: «Ἀγάπα με!.. ἀγάπα με!» Καὶ δὲν ὠργίζετο διὰ τοῦτο καθόλου ὅπως ἄλλοτε ὁ καρραγωγεὺς.

Εἶνε ἀληθές ὅτι πολλάκις ἐν τῇ ἐξελεῖξει αὐτῇ τῶν νέων του σκέψεων προέβαλεν αἰφνης ἄλλη σκέψις, ἡ τοῦ παλαιοῦ ἔρωτός του, ἄλλη μορφή, ἡ μορφή τῆς Ἀνθῆς, κ' ἐβάρυνε τὴν καρδίαν του ὅπως ἡ σκιά δράκου σκοτίζει αἴφνης τὴν ὄψιν λίμνης ὅπου ἔπαιξε πρὶν χρυσὸς ἥλιος. Ἀλλ' ὁ νέος ἤθελε νὰ λησμονήσῃ πλέον. Μετὰ ἓνα βαθὺν στεναγμὸν ἐφώνει πρὸς ἑαυτὸν ἀμερίμως δῆθεν:

— Μπά, κουταμάρες!...

*Ἐπὶ αὐτῇ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ.

Ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις, σκοπεύουσα νὰ προβῇ εἰς ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ συστάσιν Πανεπιστημίων ἐν Γαλλίᾳ, πλὴν τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν αὐτῆς ἀνέθηκεν εἰς τινὰς τὴν μελέτην τῆς λειτουργίας τῶν Πανεπιστημίων διαφόρων κρατῶν. Ἐκ τούτων ὁ Pierre de Coubertin, ὅστις εἶχε λάβῃ τὴν ἐντολήν νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἐν Ἀμερικῇ Πανεπιστήμια, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως τὴν ἐκθεσὶν του ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, φέροντι τὴν ἐπιγραφὴν «Τὰ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Πανεπιστήμια» (Les Universités transatlantiques).

Ὁ συγγραφεὺς δὲν ἐξήτασε οὐδ' ἐπισκέφθη πάντα τὰ ἐν Ἀμερικῇ Πανεπιστήμια ἀπὸ τῆς Νέας Ὑόρκης, ὅπου ἀπεβίβάσθη, ἀνῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ ἀγγλικοῦ Καναδά, τὴν Κουεβέκην, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Σικάγον καὶ κατελθὼν μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μισισσιπίη ἐπισκέφθη τὰ τῶν Νοτίων Πολιτειῶν καὶ διὰ τῆς Κολομβίας καὶ τῆς Οὐασινγκτόνος ἐπανῆλθεν εἰς Νέαν Ὑόρκην. Ἐν πάσαις δὲ ταῖς χώραις ταύταις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καὶ ἐν τῷ Καναδῇ παρατήρησεν ὅτι καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ ὁ βίος τῶν σπουδαστῶν εἶνε παντελῶς διάφορα τῶν ἐν Εὐρώπῃ, πλὴν τῆς Ἀγγλίας. Αἱ δύο κυριώταται βάσεις τῆς ὀργάνωσεως τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἀμερικῇ εἶνε ἡ πλήρης ἐλευθερία, ἣτις διαφαίνεται ἐν πᾶσι τοῖς ἀκαδημαϊκοῖς θεσμοῖς καὶ ἡ πρακτικὴ χρησιμότης τῆς διδασκαλίας. Μεγίστη δὲ καταβάλλεται ἐπιμέλεια καὶ περὶ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν φοιτῶντων. Τὰ πανεπιστήμια τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κεῖνται τὰ πλεῖστα ἐν τῇ ἐξοχῇ, παρὰ τὰς ὄχθας ποταμοῦ, ἐν τόποις χλοε-ροῖς καὶ συσκίοις. Αἱ δὲ γυμναστικά ἀσκήσεις ἀξιολύονται ἐν αὐτοῖς ἴσως, ἂν μὴ μείζονος τιμῆς, καὶ τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστήμαι, πλεότερον δὲ χῶρον κατέχουσι αἱ διὰ τὸ Tennis καὶ τὸ Foot-ball καὶ τὰλλα γυμναστικά παίγνια ὠρισμέναί πλατεῖαι ἢ τὰ ἐργαστήρια τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας. Πλὴν δὲ τῶν γυμναστικῶν παιγνίων καὶ τῶν γυμναστικῶν ἀσκήσεων, εἰς τινὰ Πανεπιστήμια, ὡς εἰς τὸ παρὰ τὴν Βοστώνην, εἰσῆχθησαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀνθρωπομετρίας Sargent καὶ αἱ θεραπευτικαὶ ἀσκήσεις· ὁ καθηγητὴς οὗτος μετ' ἀκριβεστάτην καταμέτρησιν τοῦ σώματος ἐκάστου τῶν φοιτητῶν ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἔχοντας σωματικὰ ἐλαττώματα συνεχεῖς καὶ μεθοδικὰς ἀσκήσεις τῶν μυῶν πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἐλαττωμάτων καὶ προσέγγισιν εἰς τὸν κανονικὸν τύπον τοῦ ἀνθρώπου. Εἰσελθὼν εἰς τὸ γυμναστήριον, ἐν ᾧ ὁ καθηγητὴς τῆς ἀνθρωπομετρίας ἀσκεῖ τοὺς φοιτητὰς πρὸς τελειοποίησιν καὶ ἐξωράσιν τῶν σωμάτων των, ὁ κ. Κουβερτέν ἐνόμισε πρὸς στιγμὴν ὅτι εὕρισκετο ἐν στάθῳ ἵπποδρόμου.

Οἱ φοιτηταὶ τῶν Ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων, κοινὴν ἔχοντες τὴν δίαιταν, ἀπολαύουσι πληρεστάτης ἐλευθερίας. Ἐν Κανταβρίγια παρὰ τὴν Βοστώνην εἰς αὐτοὺς εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ διοίκησις τῶν